

แนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี จากหลักกฎหมาย

กลุ่มกฎหมายและคดี

ประจำเดือน กันยายน ๒๕๖๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๒
Loei Primary Educational Service Area Office 2

จำเป็นใช้รถยนต์เพื่อประโยชน์ราชการ ... เกิดความเสียหาย ! ผู้ได้รับผิด ?

ข้อเท็จจริงในกรณีนี้มีอยู่ว่า นายเอ (นามสมมุติ) เป็นครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำหน้าที่สอนหนังสือและได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและเป็นกรรมการที่มีอำนาจลงลายมือชื่อเบิกถอนเงิน ในวันเกิดเหตุ คุณครูเอได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้ไปเบิกเงินที่ธนาคารเพื่อเป็นเงินสำรองในการไปดูงานของคณะครูของโรงเรียน ในการเดินทางไปเบิกถอนเงินจำเป็นต้องใช้รถยนต์ส่วนตัว เพราะโรงเรียนไม่มีรถยนต์ราชการและไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานขับรถราชการ หลังจากเบิกเงินเสร็จก็ได้เดินทางกลับโรงเรียน แต่ระหว่างทาง ได้เกิดอุบัติเหตุโดยรถของคุณครูเอได้ชนเด็กหญิงอายุ 7 ปี ที่วิ่งย้อนกลับไปถนนฝั่งตรงข้ามเพื่อหลบรถยนต์อีกคันที่แล่นสวนทาง ทำให้เด็กหญิงเสียชีวิต ในเบื้องต้นคุณครูเอได้ชดเชยค่าเสียหายให้แก่มารดาของเด็กผู้ตายเป็นเงิน 250,000 บาท ในส่วนคดีอาญาถึงที่สุด โดยศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกแต่ให้รอการลงอาญา 2 ปี ต่อมา คุณครูเอได้ยื่นคำร้องขอให้ต้นสังกัดคืนเงิน แต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดมีคำสั่งปฏิเสธการจ่ายเงินคืน คุณครูเอ ไม่เห็นด้วยจึงอุทธรณ์คำสั่งและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาให้ยกอุทธรณ์ คุณครูเอจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง คดีนี้มีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ คือ การกระทำละเมิดของคุณครูเอ ดังกล่าวเกิดจาก "การปฏิบัติหน้าที่ราชการ" หรือเป็นการกระทำโดยส่วนตัว

ศาลปกครองชั้นต้น วินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดี (คุณครูเอ) เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่และเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่สามารถจัดหารถยนต์ราชการพร้อมพนักงานขับรถราชการไว้ประจำที่โรงเรียนที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ ได้ จึงจำเป็นต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ และประสบอุบัติเหตุ ถือเป็นความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ จึงต้องหักส่วนแห่งความรับผิดชอบออก พิพากษาให้หักส่วนความรับผิดชอบของหน่วยงานออก 50 % ของค่าเสียหายทั้งหมดจึงเพิกถอนคำสั่งและให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน 125,000 บาทคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่เห็นด้วย ได้อุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด โดยศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเห็นตรงกัน... ผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อเบิกจ่ายเงิน ต้องไปติดต่อเบิกเงินที่ธนาคาร จึงถือว่าการขับรถไปและกลับระหว่างโรงเรียนและธนาคารเพื่อเบิกเงิน เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหน้าที่การเงิน และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไม่จัดให้มีรถยนต์ราชการและพนักงานขับรถราชการไว้ประจำโรงเรียน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 จึงมีส่วนในการเกิดความเสียหายในครั้งนี้ด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ชดเชยค่าสินไหมทดแทน

ศาลปกครองสูงสุด พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 1293/2559) **แสดง**

ดังนั้น การนำรถยนต์ส่วนตัวไปใช้ในการปฏิบัติราชการ กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่มีรถยนต์สำหรับใช้ในราชการและไม่มีพนักงานขับรถราชการเป็นการเฉพาะถ้าเกิดความเสียหายกับบุคคลภายนอก ถือว่าเป็น "การกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่" และความรับผิดของหน่วยงานของรัฐกรณีมีส่วนในการเกิดความเสียหายจะต้องหักส่วนความรับผิดเพื่อความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ตามพ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

